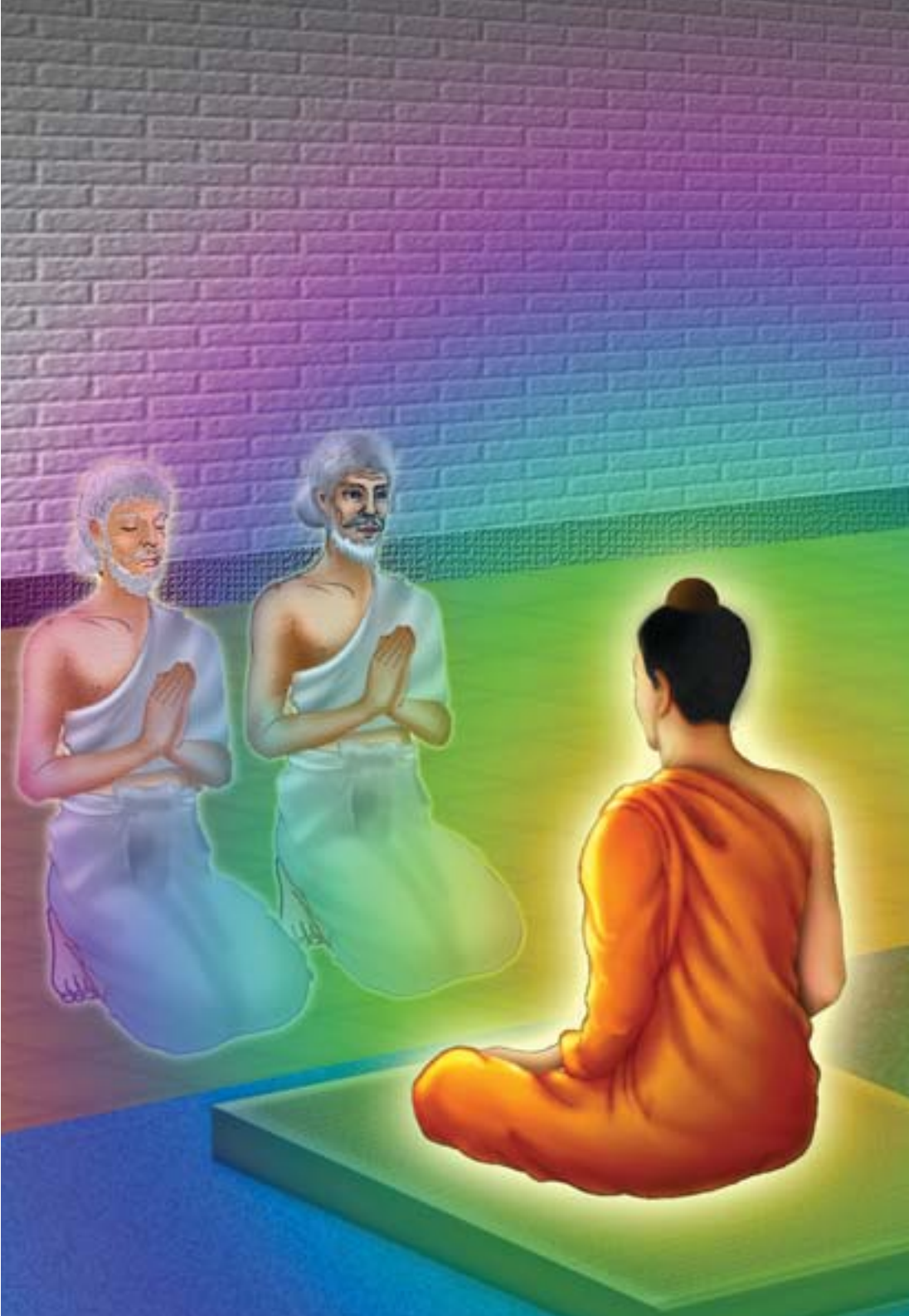

๔๑

ที่ พึ่ง ใน ภา พ ห ณะ

ชีวิตถูกชราพาเข้าไปใกล้ความตาย ผู้ที่ถูกชราพาเข้าไปใกล้แล้ว ย่อมไม่มีที่ต้านทาน เมื่อบุคคลเล็งเห็นภัยในความตายนี้ ควรทำบุญทั้งหลายอันนำความสุขมาให้ ความสำรวมกาย วาจา ใจในโลกนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความสุขแก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว ผู้ซึ่งสั่งสมบุญไว้ตั้งแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่

ที่ฟังในภาพหน้า

๔๓๕

เราเกิดมาภพชาติหนึ่งเพื่อสร้างบุญบารมี ไม่ใช่เพื่อ
เพลิดเพลินอยู่ในโลกนี้ ปล่อยให้ชีวิตผ่านไปวันหนึ่งๆ เป้าหมาย
สูงสุดในการเกิดเป็นมนุษย์ทุกๆ คน จะต้องบรรลุมรรคผลนิพพาน
มนุษย์ส่วนใหญ่มักใช้เวลาไปกับการทำมาหากิน หาทรัพย์มา
หล่อเลี้ยงครอบครัว สนใจกับเรื่องนอกตัว เช่น คน ลัทธิ สิ่งของ
มากกว่าเวลาที่ให้กับสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง เพราะฉะนั้น
เราควรใช้เวลานี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการทำพระนิพพานให้แจ้ง
ด้วยการใช้เวลาอันน้อยนิดนี้ให้เกิดคุณประโยชน์สูงสุด
โดยเฉพาะการปฏิบัติธรรมซึ่งถือเป็นภารกิจหลักและเป็น
แก่นแท้ของชีวิตทุกๆ คน

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ปฐมชนสูตร ว่า

“ชีวิตถูกขรณำเข้าไปใกล้ความตาย ผู้ที่ถูกขรณำ
เข้าไปใกล้แล้ว ย่อมไม่มีที่ต้านทาน เมื่อบุคคลเล็งเห็นภัยใน
ความตายนี้ ควรทำบุญทั้งหลายอันนำความสุขมาให้ ความ
สำรวมกาย วาจา ใจในโลกนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความสุขแก่
ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว ผู้ซึ่งสั่งสมบุญไว้ตั้งแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่”

สรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์หรือสิ่งของ
เมื่อเกิดขึ้นก็ตั้งอยู่ได้ชั่วขณะ ในที่สุดทุกอย่างต้องแตกสลายไป
ตามกาลเวลา มนุษย์เราเกิดมาพร้อมกับความแก่ ความเจ็บ

ที่พึ่งในภพหน้า

๔๓๖

และความตาย เหมือนดอกเห็ดที่โผล่ขึ้นมาจากดิน ย่อมนำดิน
ติดขึ้นมาด้วย ชีวิตเราถูกความชราและมรณะครอบงำตลอดเวลา
โดยที่เราไม่ทันได้เฉลียวใจว่า นั่นคือศัตรูที่รุกรานอย่างเงียบๆ
และยืงนานวัน ไม่ว่าจะยืน เดิน นั่ง นอน หรือเปลี่ยนอิริยาบถ
ก็ไม่กระฉับกระเฉงเหมือนเดิม บางคนกว่าจะรู้ตัว อายุก็ล่วงไป
ถึงเลข ๕ หรือเลข ๖ ก็มี

ถ้ามนุษย์มีอายุมากขึ้น พร้อมกับมีบุญบารมีแก่อ่อนขึ้น
นับว่าได้กำไรชีวิต แต่หากยิ่งแก่แล้วยิ่งแย่ บารมีก็ยังอ่อนอยู่
เพราะไม่ได้สั่งสมบุญกุศลไว้ ปล่อยชีวิตให้ผ่านไปกับสิ่งที่ไร้
สาระไร้แก่นสาร ชีวิตเช่นนี้ถือว่าเป็นชีวิตที่ขาดทุน เป็นโมฆะบุรุษ
เมื่อเรารู้เช่นนี้แล้ว ขอให้ตั้งใจสั่งสมบุญกันให้เต็มที่ จะได้ชื่อว่า
เป็นผู้ฉลาด ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต

*สมัยเมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ วิหารเชตวัน
ใกล้เมืองสาวัตถี ครั้งนั้น มีพราหมณ์ชรา ๒ คน อายุ ๑๒๐ ปี
ได้ชักชวนกันไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ทั้งสองได้กราบเรียน
พระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ ข้าพระองค์
เป็นพราหมณ์ชรา มีอายุถึง ๑๒๐ ปีแล้ว แต่ยังไม่ได้สร้างความดี
ไม่ได้ทำบุญกุศลอันเป็นที่พึ่งในโลกหน้าไว้เลย ขอพระองค์

ที่ฟังในภาพหน้า

๔๓๓

ผู้เจริญทรงให้อิโวาทสั่งสอนพวกข้าพระองค์ด้วยเถิด เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่พวกข้าพระองค์ตลอดกาลนานด้วยเถิด”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนพราหมณ์ ที่แท้พวกท่านเป็นคนแก่เฒ่าชราล่วงกาลผ่านวัยมาโดยลำดับ มีอายุได้ ๑๒๐ ปี นับตั้งแต่เกิดมา แต่มิได้สร้างความดี ไม่ได้ทำกุศล ไม่ได้ทำกรรมอันเป็นที่พึงในโลกลูกนี้ไว้ ดูก่อนพราหมณ์ โลกนี้ถูกชรา พยาธิ มรณะ นำเข้าไปอยู่ เมื่อถูกชรา พยาธิ มรณะนำเข้าไปอยู่เช่นนั้น ความส่ำรวมทางกาย วาจาและใจ ย่อมเป็นที่ต้านทาน เป็นที่เร้นภัย เป็นเกาะ เป็นที่พึ่ง เป็นที่ยึดเหนี่ยวของท่านผู้ละโลกนี้ไปแล้ว”

พราหมณ์ทั้งสองได้ฟังพระธรรมเทศนาแล้ว เกิดความเลื่อมใสศรัทธา มีใจตั้งมั่นในพระรัตนตรัย จึงทูลขอบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา แต่เนื่องจากพราหมณ์ทั้งสองแก่ชรา ไม่เหมาะแก่การออกบวช และไม่สามารถบำเพ็ญข้อวัตรปฏิบัติของนักบวชให้บริบูรณ์ได้ เพราะฉะนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงให้พราหมณ์สมาทานตั้งมั่นอยู่ในศีล ๕ เท่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เหมาะแก่วัยของพราหมณ์ พราหมณ์ทั้งสองต่างมิได้น้อยอกน้อยใจ ได้ตั้งมั่นสมาทานรักษามิให้ต่างพร้อยจนตลอดชีวิต เมื่อ

ที่พึ่งในภพหน้า

๔๓๘

ละโลกแล้ว ทั้งสองได้ไปบังเกิดในสวรรค์

ต่อมามีพราหมณ์อีก ๒ คนได้ชักชวนกันไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ถวายอภิวัตพระพุทธรองค์ พลังกราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ ข้าพเจ้าเป็นพราหมณ์เก่าเฒ่า เป็นผู้ล่วงมัชฌิมวัยถึงปัจฉิมวัย จนอายุได้ ๑๒๐ ปีแล้ว เนื่องจากเป็นผู้ประมาท จึงมิได้ทำความดี ยังมิได้สร้างบุญกุศล มิได้ทำที่ป้องกันภัย ขอพระโคตมผู้เจริญทรงให้โอวาทแก่ข้าพระองค์ทั้งสอง ขอพระองค์ทรงพร่ำสอนในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ เพื่ออนุเคราะห์แก่ข้าพเจ้าสิ้นกาลนานด้วยเถิด”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “พราหมณ์ ท่านเก่าเฒ่ายังไม่ได้ทำที่ป้องกันภัย โลกนี้อันตราย พยาธิ มรณะเผาไหม้แล้ว เมื่อโลกถูกขรา พยาธิ มรณะไหม้อยู่อย่างนี้ ความสำรวมทางกาย วาจาและใจ ย่อมเป็นที่ต้านทาน เป็นที่เร้นภัย เป็นเกาะ เป็นที่อาศัย เป็นที่ไปในเรื่องหน้าของบุคคลผู้สำรวม ผู้ละโลกนี้ไปแล้ว” จากนั้นพระพุทธรองค์ตรัสพระคาถาเป็นโอวาทานุสาสนีแก่พราหมณ์ทั้งสองคนว่า

“เมื่อเรือนถูกไฟไหม้ สิ่งของใดที่นำออกได้ สิ่งนั้นย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่เขา สิ่งของที่ถูกไหม้อยู่ในเรือนนั้น หากเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่เขาไม่ ฉันทใด เมื่อโลกถูกขราและมรณะ

ที่พึ่ง ในภพหน้า

๔๓๕

แพดเผาแล้ว ก็ฉนั้น บุคคลควรนำออกมาด้วยการให้ทาน สิ่ง
ที่ให้ไปแล้ว ย่อมเป็นอันบุคคลนำออกมาได้แล้ว ความสำรวม
ทางกาย วาจาและใจในโลกนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความสุขแก่ผู้ที่ละ
โลกนี้ไป ผู้ซึ่งได้สั่งสมบุญไว้ตั้งแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่”

พราหมณ์ได้ฟังพระธรรมเทศนาแล้ว เกิดความปิติ
เลื่อมใส ยึดมั่นในพระรัตนตรัย และได้สำรวมกาย วาจา ใจ
ประพฤติปฏิบัติธรรมจนตลอดชีวิต ละโลกนี้แล้ว ทั้งสองได้ไป
บังเกิดในสุคติโลกสวรรค์

เราจะเห็นว่า ทุกชีวิตที่เกิดมาไม่ได้นำทรัพย์สมบัติใดๆ
ติดตัวมา ครั้นแก่ตัวและละโลกนี้ไป ต่างต้องทิ้งทรัพย์สมบัติ
ทั้งหมดไว้เบื้องหลัง ไม่มีสิ่งใดติดตัวไปได้ นอกจากบุญกุศลที่ได้
ตั้งใจทำไว้ดีแล้วนี้เท่านั้น ดังนั้นเมื่อเรายังมีชีวิตอยู่ เราต้อง
หมั่นสั่งสมบุญ เพราะบุญเท่านั้นจะเป็นที่พึ่งของเรา เป็นเพื่อนแท้
ที่ติดตัวเราไปทุกภพทุกชาติ เหมือนเงาติดตามตัวเราไป ฉะนั้น

ขอให้เราอย่าได้ประมาทในชีวิต ให้รีบสั่งสมบุญบารมี
ให้มากๆ วันเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว จากวันเป็นเดือน จากเดือน
เป็นปี เผลอประเดี๋ยวเดียว ก็แก่ ก็ชรา กันแล้ว เมื่อถึงวันนั้น
หากเราได้มองย้อนกลับมาพิจารณาการกระทำที่ผ่านมา จะพบว่า
เราได้ใช้วันเวลาอย่างมีคุณค่า ทำสิ่งที่เป็นที่พึ่งแก่ชีวิต ด้วย

ที่พึ่งในภพหน้า

๔๔๐

การบำเพ็ญทาน รักษาศีลและเจริญภาวนา เราจะไม่นึก
เสียดายวันเวลาที่ผ่านไป หากจะมีแต่ความปลื้มปิติเบิกบานใจ
ตลอดเวลา

เมื่อต้องละโลกนี้ เราจะไปด้วยความองอาจ ไปอย่างมี
ความสุขและภาคภูมิใจเป็นที่สุด บุญในตัวที่กลั่นกลายเป็นดวง-
บุญสุกใสสว่าง จะช่วยกลั่นกาย วาจา ใจของเราให้สะอาดบริสุทธิ์
ดั่งดุดแต่สิ่งที่ดีงามเข้ามาหาตัวและเป็นที่พึ่งให้แก่เรา เมื่อบุญ
บารมีเต็มเปี่ยม จะได้หลุดพ้นจากการเป็นบ่าวเป็นทาสของ
พญามาร หลุดพ้นจากกรอบอวิชชา เป็นอิสระในตนเอง ได้ที่พึ่ง
อันเกษมและปลอดภัย คือเข้าถึงพระรัตนตรัย มีพระนิพพาน
เป็นอารมณ์ตลอดเวลา

โปรดอย่าเอาภารกิจประจำวันมาเป็นข้ออ้าง ข้อแม้
หรือเงื่อนไข ที่จะทำให้เราเกียจคร้าน หรือละเลยในการปฏิบัติ
ธรรม ให้หมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ให้สะอาดบริสุทธิ์ทั้งวันทั้งคืน
รักษาใจให้สบายๆ ที่กลางกาย ทำอย่างนี้ทุกวัน ทำภารกิจหลัก
คือการทำใจหยุดนิ่ง ควบคู่ไปกับภารกิจประจำวัน คือทำงานทั้ง
ภายนอกและภายในไปพร้อมๆ กัน ถ้าทำได้อย่างนี้ทุกวัน ทุกๆ
เวลาและสถานที่ วันเวลาที่ผ่านไปย่อมเป็นช่วงที่มีความหมาย
สำหรับชีวิตของเรา เพราะใจเรานั้นตั้งมั่น มีพระรัตนตรัย

ที่ฟังในภาพหน้า

๔๔๑

ภายในเป็นที่ฟัง ให้หมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งตลอดเวลา ในที่สุด
เราจะสมปรารถนา เข้าถึงพระรัตนตรัยกันทุกๆ คน

